

במדינה

הרי נדהמו הישראלים — כולם ציונים כובים וכשרים — מדברי אמריקאי אחד, שביטא את דעת רוב חבריו. קבע סטאנלי לאיאל, סגן נשיא הקונגרס היהודי האמריקאי, בנאומו שזיעזע את הישראלים:

„דושיית זה יביא נזק עצום, אם ישאר בלב הישראלים את הרושם כאילו יש סיכוי כלשהו שתבוא איפעם עליה יהודית מ'ארצות-הברית... דור זה, והדור הבא, והדורות שיבואו אחריו, הם חלק בלתי נפרד מן הנסיון הגדול של הדמוקרטיה האמריקאית. אתם מביאים לנו נזק רב כי אשר מנהיגים ממריצים בנו לעלות לישראל לא יהיו, אלא כקבוצה, כעם. מעשה זה מצדכם יוצר בכל רחבי אמריקה את הרושם שאנו, יהודי אמריקה, יש לנו נאמנות כפולה, מעין לאומיות כפולה. אין זה נכון. לאומיותנו היא אמריקאית, נאמנותנו היא לארצות-הברית. אין לנו שום כפילות של רגשות בשטח זה.

„הייתי רוצה שהדבר יהיה ברור כשמש. על כן אתן לכם דוגמה שאי-אפשר שלא להבינה. הדבר הוא בגדר היפותזה, הוא רחוק מלהיות ודאי, אך הוא מעורר את המחשבה.

„ובכן: אם תנטוש ישראל בעתה, מסיבות של מדיניות הפנימית, את מחנה הדמוקרטיה המערבית ותצטרף לגוש הסובייטי בחלוקה העולמית הקיימת עתה — תרד אז תמיכת יהודי אמריקה בישראל עד כדי ולק זעיר מן התמיכה הניתנת כיום. אילו הייתם מבינים אותנו, הייתם יודעים כי אנו רואים באמריקה את ארצנו שלנו, ארץ שבה אנו מתגאים ללא גבול — כשם שאתם גאים בארצכם, ישראל. הטעם הטוב. אחרי הנאום גילה לאואל באוזני כתב ישראלי כי מחק קטע אחד מ'נאומי. בקטע זה התכוון לומר שאם תפריץ איפעם מלחמה בין ארצות-הברית וישראל, יילחמו יהודי אמריקה בשורות הצבא האמריקאי. זה נכון לגמרי, הוסיף לאואל, „אך חשבתי שאולי אין זה מן הטעם הטוב להגיד זאת, במעמד זה.”

בדלתיים סגורות

עוד לפני שנפתח הפה הראשון בדו"ח שיה, היה ברור לכל כי מטרתו האמיתית שונה מזו שהוצהרה רשמית: לבן-גוריון היתה זו הזדמנות יוצאת מן הכלל להפיגין איבה לדרי נחום גולדמן, ואילו לפרניץ היתה זו הזדמנות להעלות את קרנו של ארגונו הקטן עליידי קבלת גושפנקה ישראליה רשמית.

שד נורא כריכה. פיקפוק בכנות רצו גם של האמריקאים לגלות את ישראל היה עולה וגובר עוד יותר, אילו ידעו משתתפי דו"ח השיח והעיתונאים שביסו את המאורע, כי עוד לפני הפתיחה הוסר מסדוריומו נושא מרכזי: שאלת הממשל הצבאי ומצב המיעוט הערבי בישראל.

הסביר סיד אפלברום, מנהל המהלקה הז' אנגלו-סאכסית של מרכז ההסברה, כי אין זה רצוי לעורר את הנושא בפומבי „מדוע?” שאל שד פוליר, האיש החזק וקצרה-הרוח של הקונגרס, אשר הכין נאום ליהודי על הנושא. הנימוק היה ידוע: „מבחינה בטחונית.” שד לא שוכנע, אך פרינץ ורוב אנשיו הכריעו בצורה דמוקרטית-אמריקאית: הם היו רוב, והם קיבלו דברי הסבר. שד פוליר, פרקליט ותיק, הלוחם זה שנים על זכויותיהם של פורטו-ריקאים וכושנים בניו-יורק, לא נסוג, אם כי נאלץ להסתפק בפשרה: הובטח לו כי החיובות על הנושא המעניין אותו יתקיים — אך בדלתיים סגורות.

ואמנם, כאשר נסגרו דלתות בנייני האו"ם הירושלמיים, נפתחו דלתות דירתו של תדי קולק. שם, על כוסיות ויסקי וקוניאק, נפגשו שוב מנהיגי הקונגרס ופקידים בכירי רים של משרד ראש-הממשלה ומשרד-החוץ. אספירין לחולה. את ההתקפה האמריקאית העיקרית ניהל שד. הוא התקיף את תדי קולק ואת שמואל דיבון, מנהל המחלקה לעניינים ערביים של משרד-החוץ, דור על אשר לא יכול היה לומר בנעילת חזר השיח הפתוח: „אם לא תשנו את יחסכם למיעוט הערבי, תעמוד עמדתכם המוסרית בסמךן שאלה!”

טען תדי קולק: „עלינו להוריד את החום של השאלה עד למינימום, ולהחזיק אותה במינימום.” „השאלה היא לא כיצד להוריד את החום, אלא כיצד לרפא את החולה!” הוא סירב לקבל את כל גלולות האספירין ש-

(המשך מעמוד 7)

לום (ראה הנידון). 300 חברי האירגון, אחד מרבים המתחרים על חסרי יהודי אמריקה, ביקשו דו-לשוח עם עמיתים ישראלים. ה' כל קיה כי שמש ההבנה והידידות תאיר את המיפגש.

משתתפי דו"ח השיח ישבו סביב שולחנות קטנים, לרגלי שורת דגלים ישראלים ואמריקאיים. הם ציפו לשני הפותחים: פרינץ, מי שהיה בעבר ראש הקהילה היהודית של ברלין בראשית ימי הנאצים, ואבא אבן.

אין לסמוך. שש הנקודות העיקריות בנאומו של פרינץ לא הפתיעו ביותר. טען הרב הברלינאי-האמריקאי:

- צעירי היהודים באמריקה מזדהים פ' חזות ופחות עם ישראל.
- בעוד עשר שנים לא יוכלו מנהיגי ישראל לסמוך על יהודי אמריקה במידה בה

ההלך, בבואך אל מרכז מפא"י, אמור לה כי ראית אותנו ממשיכים לשבת כאן, כפי שציוותה המפלגה!

תעשיית-היהלומים בעיירות-הפיתוח בארץ, תחסל את כל פעולתה בשטח זה, כדי להתמסר לעסקים החדשים.

חברי אצ"ל ולח"י לשעבר בשרות המדינה יקבלו תוספת ותק, כמו חברי ההגנה. משרד-הבטחון ייענה לדרישה לפקח בצורה יעילה יותר על עיסקותיה. בין השאר, יבטל את המינהל למסור הזמנות ללא מיכרזים. יתכן שתקום מועצה ציבורית עליונה לענייני הסברה. כדי ליעל את פעולות ההסברה ולמנוע כפילות, ישתפו במועצה זו באי-כוח של המוסדות העוסקים בהסברה, וכן מומחים לשטחי הפירסומות. במפא"י יועלו האשמות נגד יוסף אלמוגי, כאילו חיבל בכוונה בביטול ועולת-ההיקף בחיפה, כדי להתנקט בלוי אשכנזי, שלא נתן לו את הסמכויות שרצה. הדעה היא, שמרד הפקידים בחוסיסטאן לא היה אפשרי אילו הופעל נגדו מלוא הלחץ של חוסיאלמוגי.

אזרחים ישראלים, שיתקעו בתוך-לארץ ללא כסף בכיסם, יזכו בעתיד לטיפול רשמי ושיטתי. יעובד נוהל מיוחד למטרה זו, שינחה את עובדי הנציגויות בחו"ל. רישום התלמידים באיזורי הפיתוח עשוי לעבור מידי משרד-החינוך ליד המועצה האזורית. דבר זה עשוי להביא למניעת תקלות רבות, אך מאידך ישעבד את הרישום למיקוח קואליציוני מקומי. אם אתה פקיד המדינה, ומקווה לקבל שיכון מוזל, אתה עלול להתאכזב. יתכן מאוד כי בעתיד ייקבע כלל שרק שמאי המדינה יכול לקבוע את מחיר השיכונים לפקדי המדינה, ושקביעתו תהיה סופית. משרד-הפנים ינקוט אמצעים לחיסול איידיהים הבלתי-ספורים כברטפת רישום-התושבים. תעלה הצעה לאפשר לכל אזרח לשלוח בדואר תיקוני פרטים, יחד עם פנקס הזהות, אל משרד-הפנים, אשר יחזיר את הפנקס בדואר. כן עשוי המשרד להיעזר במוסדות ציבוריים אחרים, כגון הדואר, חברת-החשמל, קופת-חולים והרשויות המקומיות, על מנת לקבל מהם אוטומטית כל שינוי כתובת. הכוונה היא, בעיקר, ליעל את פיקס הבוחרים. בניין מפואר נוסף יוקם בירושלים. אחרי סיום דו"ח השיח הישראלי-אמריקאי, הבטיח ראש-הממשלה אישית להעניק לקונגרס היהודי האמריקאי מיגרש יקר, ליד מלון המלך דויד, כדי להקים שם מרכז לאירגון זה, כהפגנה נוספת להתרחקותו של בן-גוריון מן ההסתדרות הציונית.